

disse erosionsrenders dannelse synes at være et nøglepunktsproblem for hele shelf'ens geomorfologi. At de oprindelig er formet ved floders gravende virksomhed synes helt afgjort ud fra deres beliggenhed f. eks. i fortsættelse af Hudsons, Indus' og Congos løb. Den glacial-eustatiske sænkning af havoverfladen i Istiden kan have bevirket den herfor nødvendige sænkning af erosionsbasis. Den stærke hældning og unge daltype er vanskeligere at forklare som foryngelsesfænomen i nedreløbet, især da iagttagelser tyder på, at disse canyons er under udformning ved aktuelle processer. Kuenens teori om »turbidity currents«, sedimentladede vandmasser, som virkende kraft refereres, ligesom de seismiske undersøgelser over grænsen mellem fast fjeld og havsedimenter på shelfen, der tyder på en flexur som fastlandsmassens afgrænsning. På lignende måde har ny metoder til udforskning af havbundens sedimentdække bevirket, at helt ny forestillinger har afløst gamle med hensyn til geofysisk fundamentale problemer som havenes alder. Kullenbergs 20 m lange kerneprøver fra oceanbunden, hvor 1 cm svarer til 1000 års pålejring, muliggør registrering af en sedimentationsperiode på 2 millioner år. Med viden om sedimentlagenes totale mægtighed i erindring synes det sandsynliggjort, at visse oceaner altid har eksisteret, et faktum, der kolliderer med hypotesen om kontinentalforskydningerne.

Anm. har fremdraget et par emner af topografisk art som eksempler på bogens stofrigdom, der ikke synes mindre på de mange andre felter, den behandler. Tekstfigurerne er væsentligst diagrammer og apparattegninger, tavlerne benyttes til gengivelse af fotografier, f. eks. af havoverfladens bølgesystemer ved forskellig vindstyrke, tidevandsbølge i flodløb o. lign. Kortbilagene er en samling verdenskort, der viser bundtypernes udbredelse, temperatur- og salinitetsanomalier for overfladevandet m. m.

Axel Schou.

Skouboe, Esther: Irland er anderledes. G. E. C. Gads Forlag. 1957. 16 × 24 cm. 237 s. 44 ill., 1 kort. Kr. 26,00.

Forfatterinden til de to rejsebøger fra Sydafrika og Australien har denne gang begivet sig til »den grønne ø« og giver i denne skildring en særdeles personligt præget fremstilling af vore dages Irland. Gennem referater af samtaler, der fremtræder med hel hemmingway'sk umiddelbarhed, lærer man irsk mentalitet at kende fra mange forskellige kredse. Man indføres i den sociale baggrund for udvandringen og får gennem en række situationer tegnet et billede, hårdt og realistisk, af den irske katolske kirkes absolutte magt over »livet på jorden i alle dets afskygninger«. Har man ved geografiske

betragtninger over vesteuropæiske lande måske været tilbøjelig til at undervurdere religionen som geografisk faktor, må man med denne skildring af Irland i erindring revidere sin opfattelse. For den, der ikke i forvejen er fortrolig med emnet, må bogens beretninger virke frapperende.

Axel Schou.

Edgar Lehmann: Indien, Entwicklung seiner Wirtschaft und Kultur.

Historisch-geographisches Kartenwerk. Verlag Enzyklopädie, Leipzig 1958. 28 × 43 cm. DM 55,00.

Kortværket består af 16 løsblade med ialt 86 kort samt en beskrivelse på 10 sider. Godt halvdelen af kortene behandler befolkningsmæssige og administrative forhold (indvandring, den territoriale udvikling, befolkningstæthed, bebyggelse, religion m. m.), medens resten omhandler erhvervene og dertil knyttede forhold (kunstvandede områder, ejendomsforhold m. m.).

Gennem disse kort forsøger man at belyse udviklingen af de mange forskellige sider af Forindiens demografiske og erhvervsmæssige tilstande fra de ældste tider og frem til 1951 (sidste år for mange offentlige tællinger). Dog koncentrerer man sig om at vise tilstandene i 1901, 1931 og 1951 på de kort, der er fremstillet efter rene statistiske oplysninger. Hvert enkelt kort indeholder et væld af oplysninger, men man kunne sikkert have opnået et ligeså godt resultat ved at sortere emnerne lidt mere, så man undgik det meget store antal symboler (op til 64 på et kort). Det er interessant at se afgrødernes svingende udbredelse gennem det sidste århundrede, men man savner her en redegørelse for det kriterium, hvorefter denne udbredelse er angivet.

Kr. M. Jensen.

W. G. Kendrew: Climatology. Treated mainly in relation to distribution in time and place. 2. edt. 1957. Oxford University Press. 15 × 23 cm. 400 s. 42 sh.

Denne bog udkom første gang i 1949 som en omarbejdelse af Kendrews »Climate« og indeholder en række ny oplysninger, medens de fleste illustrationer går igen. I denne udgave er bevægelserne i de øvre dele af troposfæren berørt på enkelte punkter, men Kendrew holder sig ellers til observationerne ved jordoverfladen og til behandlingen af de klimatiske elementer ud fra det synspunkt, at klimatologien skal beskrive en del af naturmiljøet, og at de fysiske forklaringer på elementernes udformning tilhører meteorologien. Man finder her en gennemgang af klimaelementernes regionale fordeling med anvendelse af mange gode eksempler til belysning af klimaet i